

Rechtbank TV

Ziende blind

© Leopold Lindelauff, april 2023

Inleiding

In 2022 werd – bijna – bewaarheid wat ik jaren geleden reeds in het verhaal dat u nu voor u heeft, had willen beschrijven. In 2015 heb ik de eerste acht hoofdstukken hiervan geschreven. Door omstandigheden is het er niet van gekomen om dit verhaal verder uit te schrijven. En de realiteit heeft het nu haast ingehaald. De live streams van de rechtszaak tussen Amber Heard en Johnny Depp bleken enorm populair te zijn met supporterskampen aan beide zijden, die – daarvan ben ik overtuigd – niets liever gedaan hadden dan een stem uitbrengen aan de hand waarvan de rechtbank uiteindelijk haar oordeel zou vellen. Zoiets als stemmen voor het Eurovisie Songfestival, maar dan over 'Schuldig' of 'Niet schuldig'.

Reeds jaren geleden leek me een deel van onze samenleving daar 'klaar' voor. Met name de opkomst en toename van het gebruik van sociale media, die iedereen de mogelijkheid bieden hun mening zowel glashard als anoniem met de hele wereld te delen, kunnen de basis zijn voor een dergelijke evolutie. De komst van COVID-19 heeft al gezorgd voor de mogelijkheid dat zittingen van rechtbanken online te volgen zijn. Een volgende stap zou kunnen zijn dat iedereen die dat wenst als jurylid een stem mag uitbrengen, waar de rechtbank rekening mee dient te houden.

En zie, in 2023 biedt het tv-programma 'Assisen' de kijkers deze mogelijkheid, (nu nog) bij een nagespeelde rechtszaak. 'Jij beslist over schuld of onschuld. In deze nieuwe interactieve fictiereeks ben jij de rechter'. Aldus de tekst bij dit programma.

Stel u voor dat u dat vanuit 'uw luie stoel' over echte rechtszaken zou kunnen beslissen. Dat u samen met vele andere bewoners van het land over schuld en onschuld zou kunnen oordelen. Dat u mensen daadwerkelijk de gevangenis in zou kunnen sturen. Dat u, zonder enige juridische opleiding, vanuit uw mensdenken, kunt oordelen én daadwerkelijk handelen. Uw tooggesprekken worden werkelijkheid. Wat vindt u? Is dát een rechtstaat? Is dát dé oplossing tegen criminaliteit?

Maak gerust gebruik van de overzichtslijst, achter in dit boek, waarin de belangrijkste personages vermeld staan. En ook van de verschillende weblinks die ik achterin toe heb gevoegd. Deze bieden u nog extra info over de verschillende onderwerpen of plekken waarover u zult lezen.

Veel plezier met dit fictief verhaal. Groetjes, Leopold.

1

De Minister-President had plaats genomen aan de tafel waar ook reeds de Ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken zaten. Ze waren alle drie lid van dezelfde politieke liberale stroming, die sinds de afgelopen tien jaar een stempel op de landelijke politiek mocht drukken. Een invloed die hen persoonlijk zeer wel beviel. Ze hadden diezelfde tien jaar nieuwe politieke vrienden gemaakt en met vele rijke wereldburgers kennis gemaakt. De MP, midden vijftig, grijzend lang haar, zwarte, duidelijk aanwezige bril, was de jongste van het trio. Maar zeker niet de minst ambitieuze. Binnenlandse Zaken werd geleid door de oudste van hen. Drie-en-zestig intussen. De mentor van hun partij ook. Ondanks zijn toch al ver gevorderde leeftijd en de vele jaren in de politiek was hij nog zo gezond als wat. Nog nooit had hij een ziekenhuis van binnen gezien, of het moest al geweest zijn tijdens het bezoek van gewonde politie- en brandweermensen na de enorme brand in een chemische fabriek, zes jaar geleden. Hij was ook een van de grootste voorstanders geweest van de afschaffing van de verplichte ziektekostenverzekering, die twee jaar geleden was doorgevoerd. In hun midden zat de acht-en-vijftig jarige Minister van Justitie. Gedurende zijn jeugd had hij enkele jaren Rechten gestudeerd, een studie die hem veel te nietszeggend was gebleken. 'Allemaal veel te ingewikkeld' was zijn credo geweest. 'Het recht moet simpeler' riep hij al jaren. Zijn grootste wens was de terugkeer van de doodstraf. 'Oog om oog, tand om tand' was zijn meest geliefde uitspraak uit de Bijbel. Net als zijn collega's was hij kerngezond en voortrekker geweest bij de afschaffing van de verplichte ziektekostenverzekering. Volgens hem was het leven niet voor watjes en doetjes bedoeld. Dat kostte allemaal

veel te veel geld. 'Survival of the fittest' was, volgens hem, de enige oplossing om alle problemen in de wereld op te lossen. Hij werd geroemd om zijn gezonde levensstijl. Zodra zijn werk het ook maar toeliet, liep hij mee in marathons en triatlons. En niet onverdienstelijk. Na zijn rechtenstudie ging hij bij Defensie werken, waar hij carrière maakte als Luitenant-Kolonel. Vijf jaar geleden was hij door de huidige MP gevraagd hun politieke partij te komen versterken. Met name zijn harde taal had de MP zeer aangesproken. Hij was ervan overtuigd dat het grootste deel van de bevolking hem hierin steunde.

Behalve politieke medestanders, waren de drie gedurende de afgelopen jaren ook goede vrienden geworden, die elkaar regelmatig in een duur etablissement in de Hofstad troffen. Alle kosten van drank en eten werden gedeclareerd ten laste van het Kabinet, de Staat dus. Oftewel de belastingbetaler. Een handeling die zij normaal vonden, daar zij, volgens eigen zeggen, elke minuut van hun leven leiding gaven aan het land en de burgers. Vandaag was weer zo een avond, waarin ze, terwijl ze genoten van de heerlijke spijzen en wijnen, de belangrijkste knelpunten in het land bespraken. Hierbij lieten ze zich niet leiden door bestaande regels en procedures, maar bespraken ze open en eerlijk alle mogelijke opties. Hubert Aanst, de Minister van Justitie, had tijdens zo'n etentje voor het eerst zijn stokpaardje voor de terugkeer van de doodstraf naar voren gebracht. Jan-Willem Hoofs, de MP was er als eerste over de afschaffing van de verplichte ziektekostenverzekering begonnen. En nu, vanavond, kwam Bart Zeegers met het voorstel om de veroordeling

van moordenaars en verkrachters op een andere wijze aan te pakken.

2

'Wie zeg je?' Producent Jos van Schendel van televisiezender 'SterTV' met publiekstrekken als 'Raad je Rijk', 'Kies of Zwijg' en de allernieuwste hit 'Knokken met je Buren', vernam van zijn secretaresse wie hem wilde spreken. 'Goede middag Excellentie, wat kan ik voor u doen?' Hij luisterde naar de man die op een nogal dure toon tegen hem sprak. De bekende hete aardappel had hij blijkbaar niet uit weten te spugen. Jos had het niet zo met politici, die de belastinggelden van hem en zijn medeburgers voor allerlei megalomane doeleinden, zoals dure en grote gebouwen, gebruikten. Ooit had een van zijn vorige chefs het 'de piramides van de huidige tijd' genoemd. Hij vond dat nog steeds een zeer toepasselijke benaming. De man vroeg of ze op zeer korte termijn een proefuitzending konden maken. Op zijn vraag wat de inhoud ervan zou zijn, bleef de man zeer vaag. Zoals hij dat bij politici gewoon was. 'Het is van belang dat de kijkers, samen met een panel, ergens over stemmen' zei de man. Niets bijzonders dus, dat gebeurde intussen al zo vaak. 'Voor die proefuitzending benodigen we personen die uitzien of zich kunnen gedragen als advocaten en rechters. Ook hun teksten moeten juridisch juist zijn. Begrijpt u me?' Ja natuurlijk, dacht hij. Intussen humde hij instemmend. 'De studio moet er uit zijn als een rechtbank'. Oh, als een rechtbank? Een moderne van deze tijd of zoals vroeger, met veel hout? 'De vormgeving laat ik aan u en uw medewerkers over' zei de man, alsof hij zijn gedachten gehoord had. 'De rest bespreek ik over een half uurtje met u. Ik ben inmiddels onderweg naar uw studio's'. 'Oh, uhm, ik zal even zien of ik dan' 'Uw secretaresse heeft me medegedeeld dat u pas over anderhalf uur een vergadering gepland heeft. Ik zie u zo. Denkt u intussen

maar alvast na. Oh, ja, nog voor ik het vergeet. U praat er nog met niemand over'. Zonder gedag te zeggen, was het gesprek beëindigd. Terwijl al lang geen toon meer uit de hoorn klonk, zat Jos nog steeds ermee in zijn hand. Wat was dit nu weer voor bullshit? Een Minister die een gesprek komt voeren over een proefuitzending, waarbij rechters en advocaten opgevoerd moeten worden. Waarom? Wordt iemand berecht? Waarom dan een panel en waarom de kijkers mee laten doen? Het doel ontging hem volledig. Nou ja, dat zou hem over, hij keek op zijn horloge, twintig minuten dan wel duidelijk worden. Weer nam hij de hoorn van de haak en belde de receptie dit keer. De receptioniste vroeg hij, hem te bellen zodra de Minister er was. Deze was door de Minister reeds zelf op de hoogte gebracht en vertelde erbij dat ze een vergaderruimte op de begane grond voor hen gereserveerd had. Zodat de Minister niet door het hele gebouw hoefde te lopen.

Zo'n tien minuten later zat Jos al klaar, voorzien van een blocnote en pen die op tafel lagen. Spoedig werd op de deur geklopt, die de receptioniste opende en de Minister naar binnen liet. Deze spoedde zich naar een van de lege stoelen en hield zich niet met plichtplegingen op. Zodra hij was gaan zitten, herhaalde hij zijn verzoek. Nu iets uitgebreider.

3

Vier dagen later stonden zes acteurs in een bordkartonnen omgeving, die moest lijken op een rechtbank. De belichting en het camerawerk zouden ervoor zorgen dat de kijker zou geloven dat het houtwerk echt was en het beeld van Vrouwe Justitia van echt marmer. Een van de acteurs was gekleed in een rechterstoga en zou de zitting leiden. Vier acteurs droegen de toga van advocaat en de laatste, de zesde, speelde de verdachte. Er was onvoldoende tijd geweest om nog acteurs te ronselen als griffier, getuigen, deskundigen of politiemedewerkers. De teksten die de acteurs zouden gebruiken waren afkomstig van een rechtszaak, die onlangs werkelijk had gediend. Het was geen bekende zaak, dit om eventuele vooringenomenheid te voorkomen bij de vooraf geselecteerde groep proefkijkers. Bovendien hadden de scenarioschrijvers hierdoor meer vrijheid in de bewerking ervan. Na drie takes was de regisseur tevreden geweest. 'Voor wie maken we dit, enig idee?' had hij, terwijl de beelden geknipt en geplakt werden, aan Jos gevraagd. 'Dat mag ik helaas nog niet zeggen. Zorg jij er nu maar voor dat het morgen aan onze testgroep vertoond kan worden'. Met een ontevreden blik had de regisseur geknipt en was hij verder mee gaan werken aan het knip- en plakwerk.

De testgroep, geselecteerd uit vaste kijkers van 'SterTV', was zeer enthousiast geweest. Het overgrote deel vond met name de interactiviteit een zeer geslaagde zet. 'Eindelijk kunnen we iets doen om die schurken achter de tralies te krijgen', 'Gerechtigheid zoals het hoort', 'Laat het volk recht spreken' waren maar enkele van hun uitspraken. Die allemaal diezelfde toon aangaven.

4

Het drietal, de MP en de Ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken, zaten in het Torentje te kijken naar de proefuitzending. Aansluitend werden de reacties van de testgroep getoond. De MP, Jan-Willem Hoofs, en de Minister van Binnenlandse Zaken, Bart Zeegers, hadden beiden een brede glimlach op het gezicht. Nu was het zo, dat de Minister-President die altijd had. Veel mensen waren ervan overtuigd dat hij dit ten gevolge van een ziekte had. Weer anderen dachten dat hij dit via plastische chirurgie had bereikt. Hoe dan ook, met name Hubert Aanst van Justitie, was niet zo verblijd met hetgeen hij gezien had. 'Dit kan zo niet, jongens. Wat blijft er dan nog van onze rechtsstaat over?' 'Nou, nou, alsof dat zo'n pretje is? Onze rechtsstaat. Iedereen doet maar waar die zin in heeft en de politie heeft het nakijken'. 'En waardoor komt dat?' vroeg Aanst. Een vraag die hij beter niet had kunnen stellen, zoals al snel bleek. Beide collega's sloegen hem met voorbeelden om de oren. 'Rechters durven geen besluiten meer te nemen', 'Andere zijn wereldvreemd te noemen', 'Criminelen hebben meer rechten dan slachtoffers', 'Advocaten laten zich omkopen en zwart betalen', 'Een kleine vormfout is erger dan een moord'. Aanst had zijn hoofd gebogen en geknikt. 'Het kan zo echt niet langer, mijn vriend' had Hoofs gezegd. 'We moeten ingrijpen, hoe dan ook. Sinds we de rechtszaken op tv tonen, is het verzet tegen het systeem enkel maar gegroeid. De mensen vinden de rechters lafaards en de advocaten meelopers'. Bart Zeegers nam het van hem over. 'Hubert, zeg nu zelf. Wat is er eerlijker dan dat de familie van een slachtoffer mee mag beslissen over de vraag of een verdachte wel of niet schuldig is? En als het

dat slachtoffer niet bevalt? Tja, dan had hij die misdaad maar niet moeten begaan. Eigen schuld, dikke bult'. 'Zo is het maar net' zei de MP. 'Ik weet het niet, jongens. Dit heeft zo veel weg van de vroegere lynchpartijen in het Wilde Westen'. 'Weet je dat vandaag de dag op elke straathoek het Wilde Westen bestaat? Mannen, vrouwen, kinderen, ouderen. Allemaal worden ze zo maar aangevallen. En waarom? Soms voor geld, maar vaak gewoon zo maar. Voor de lol. Moeten we dat blijven accepteren? Nee, nooit. Het wordt tijd dat we een streep trekken. En wel nu! En een volkstribunaal is daar dé oplossing voor'. Hierbij sloeg Zeegers met zijn rechter vuist in zijn linker hand. De drie mannen zwegen. Hun vriendschap en zakelijke band kon zulke discussies gemakkelijk verteren. Dit was niet de eerste keer dat ze op een dergelijke wijze van gedachten wisselden over staatsaangelegenheden. Hoofs en Zeegers begrepen de tegenstand van Anst wel. Hij zou Justitie moeten veranderen. En dat zou geen gemakkelijke taak worden. Justitie was een wereld op zich geworden. Met eigen regels. Ongeschreven regels ook. Bovendien was het een ouderwets aandoende wereld. Anst zelf had al eens gezegd: 'Justitie is als een archeologische vondst, die nog steeds functioneert. Alsof je het Colosseum inloopt en daar nog leeuwen met slaven ziet vechten'. De invoer van de tv-camera in de rechtszalen, die alle zaken, die openbaar waren, live op tv brachten, had een strijd van jaren gekost. Die ze amper een jaar geleden gewonnen hadden. Om nu weer, met diezelfde aristocraten, het gevecht aan te gaan, zou niet gemakkelijk zijn. Zij begrepen zijn twijfels wel. 'Hubert' zei de MP zacht en rustig, hierbij diens rechter knie aanrakend 'zie het eens zo'. Hij zweeg even, zijn beide handen hield hij samen gevouwen voor zijn mond, terwijl hij zelf kaarsrecht zat.

'De eerste slag, live rechtbanktelevisie, heb je gewonnen. Je volgende zet, die daar heel gemakkelijk op aansluit, zijn de drukknoppen die de kijkers kunnen bedienen. Ze hoeven er niet voor te betalen. Geen sms'jes of mails. Nee, alles kan met de afstandsbediening van de tv. Allemaal digitaal'. Zijn brede glimlach werd weer zichtbaar, doordat hij zijn handen weg nam. 'Simpelweg een druk op een knop. Rood voor schuldig, groen voor onschuldig. Bijvoorbeeld'. Zeegers knikte instemmend. 'Zo simpel' sprak hij er nog bij. De Minister van Justitie knikte. 'Jullie hebben gelijk' zei hij ineens. Zijn collega's straalden van blijdschap. 'Zie je wel'. 'Ik wist het wel'. 'Maar' zei Aanst. 'Dan is de doodstraf de volgende stap'. Heel even keken de twee mannen hem verbaasd aan, waarna ze alle drie hardop begonnen te lachen.

5

'Paaaap, het programma begint zo. Kom je?' Sarah zat al gereed op de bank, met een kom chips in haar schoot, een glas cola in haar hand en de rest in de fles op tafel. 'SterTV' zou vandaag de allereerste aflevering van 'Het Vonnis' uitzenden. De afgelopen weken was hier elke avond reclame voor gemaakt en aandacht aan geschonken. Zowel door de zender zelf als de hele rits collega zenders. Praatprogramma's waren de afgelopen maanden vol gepraat over hoe goed of slecht deze ontwikkeling was. Juristen, psychologen, verdachten, advocaten, procureurs, politici en de gewone man en vrouw op straat; iedereen had zijn, haar of hun mening mogen geven. Actiegroepen hadden acties gevoerd, gerechtsgebouwen bezet. Zelfs het Ministerie van Justitie had het moeten ontgelden. In de Tweede Kamer was urenlang gedebatteerd. Maar uiteindelijk had het allemaal niet mogen baten. De meerderheid had voor het plan van de Ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken gestemd. En zo kon het gebeuren dat vandaag tijdens prime time de eerste aflevering live de ether in zou gaan.

Joris, de vader van Sarah, nam plaats in zijn fauteuil en pakte de afstandsbediening in zijn rechter hand. Daarmee kon hij zich zo meteen aanmelden om uiteindelijk het vonnis mee te bepalen.

6

Jos van Schendel zat nagelbijtend in de regiekamer. Om hem heen was een en al hectiek. Mensen liepen op en neer terwijl ze van alles naar elkaar toe riepen. Regisseur Bart Aerendonck, onder meer verantwoordelijk voor het programma 'Knokken met je Buren' dat een grote schare kijkers trok, zat echter rustig achter zijn tafel te kijken naar hetgeen de cameramensen reeds op de verschillende schermen toverden. Wat hij zag was een zaal voorzien van allerlei tafels en stoelen, waar zich nog geen mensen bevonden. Scherm 8 toonde een lange gang waarin wel menselijke beweging was. Drie agenten in uniform omsingelden een geboeide man met onverzorgd lang haar en een lange onverzorgde baard. Hij droeg een lichtblauwe gevangenisoverall, voorzien van een nummer op zijn linker borstzak. De blik van de man was continu op de grond gericht. Nooit zag Bart hem opkijken. 'Focus op zijn gezicht' zei hij, via zijn microfoontje, tegen de cameraman die deze beelden maakte. Het hoofd werd groter op het scherm, maar nog steeds onzichtbaar. De lange haren verhinderden een goed beeld op diens ogen, neus en mond. 'Ga door je knieën'. Hij zag de camera zakken en de persoon opkijken. Heel even was het gezicht te zien. Maar meteen daarop reageerde de man. 'Hee, flikker op man'. Hij ramde met een hand tegen de camera, waarna hij met de vuist van zijn andere hand uithaalde naar de cameraman. Met als gevolg dat de camera op de grond terecht kwam en enkel nog vloertegels filmde. 'Vet!' riep Bart. 'We hebben dit toch wel opgenomen?' vroeg hij meteen aan zijn assistente Josine, die naast hem zat. Ook zij lachte, net als haar chef, breeduit. 'En of'. 'Mooi. Die kunnen we perfect als teaser gebruiken voor de komende week'. Hoe het met de cameraman ging, vroeg

niemand zich af, totdat een van de politieagenten per portofoon met Jos van Schendel contact opnam. 'Hij is bewusteloos' zei deze tegen de regisseur. 'Bel de bedrijfshulpverlening en laat een nieuwe cameraman komen' was diens enige commentaar. Fijngevoelig en empathisch waren niet de woorden die bij Bart Aerendonck van toepassing waren, wist Jos van Schendel.

7

De agenten hadden Eric Engels intussen achter zijn rug geboeid en hem zelfs enkelboeien omgedaan, als een zware crimineel uit een Amerikaanse tv-serie. Zo voelde het ook voor hem; dat hij een rol moest spelen in een televisieserie. Met man en macht had hij zich verzet tegen dat wat hij vandaag en de komende dagen moest ondergaan. Maar het was alsof hij tegen een muur op liep. Nergens had hij gehoor gekregen. Zelfs mensenrechtenorganisaties hadden hem bijgestaan en niets bereikt. Het bleek een verloren strijd te zijn. En dus stond hij hier nu, tegen zijn zin, met een camera op zich gericht. Gespannen als een veer was hij. Daarom ook dat hij net zo uit was gevallen. Zoiets gebeurde hem normaal nooit. Hij was niet agressief van aard. Maar de wijze waarop hij de afgelopen maanden, ook in de gevangenis, was behandeld was mensonterend geweest. Behalve dat hij zijn haar niet had mogen knippen en wassen, net zo min als dat hij zich had mogen scheren, moest hij in een cel alleen verblijven. Hij had met niemand contact mogen hebben, enkel met de bewakers. En dat ook alleen maar om tegen hem te schelden en schreeuwen wat hij wel en niet mocht. Wanneer hij om schone kleren vroeg, werd enkel gelachen. Dus zag hij er, geheel tegen zijn aard, onverzorgd uit. Daarnaast was hij ook nog eens onschuldig. De vrouw die hem van ontvoering en meervoudige verkrachting beschuldigde had hij nog nooit ontmoet. De vrouw op de foto die politiemedewerkers hem hadden getoond, kende hij niet. Nooit gezien, gesproken of ontmoet. Waarom ze hem beschuldigde wist hij ook niet. Het ontbreken van iemand die zijn alibi kon bevestigen, woog zeer zwaar bij de onderzoekers en het Openbaar Ministerie. Dat hij net

toen een week erop uit was getrokken en door de Ardennen had gezworven, geloofde niemand. Hij had de onderzoekers zijn overnachtingsplekken op een digitale kaart aangewezen, maar daarvan was niets meer terug te vinden in het dossier. Omdat hij toen nog volop vertrouwen had gehad in het rechtmatige verloop van het onderzoek, had hij het nog niet nodig geacht een advocaat in te huren. En was er niemand die op zoek ging om zijn verhaal te bevestigen.

Eric overdacht dit alles, terwijl hij nog steeds stond te wachten in de gang die naar de zaal zou leiden, waar hij aan de surrogaat rechtbank verantwoording af moest leggen. De cameraman, die op afstand opnames van hem maakte, merkte hij niet meer op. Net zo min als de agenten en de boeien om zijn polsen en enkels.

8

'Oké, start!' riep de regisseur, nadat zijn assistente op de klok had gewezen. Via een microfoontje herhaalde zij dit commando aan de medewerker die in een andere gang stond, die daarop 'Go!' riep. De tribunes waren intussen al gevuld met publiek, dat maanden vooraf middels vragenlijsten in te vullen geselecteerd was. Toen de grote deuren open zwaaiden, zweeg iedereen en verstomde het rumoer. Drie mannen gekleed in zwarte toga's, voorzien van een witte bef, betraden de zaal en begaven zich naar de grootste tafel. Waarop bordjes aangaven welke functies ze vertegenwoordigden. In het midden nam de 'Voorzitter' plaats. Links van hem de 'Griffier' en rechts de 'Officier van Justitie'. Camera's, aan lange armen vanaf het plafond, zwiepten van links naar rechts en zoomden op hen in.

Op de televisieschermen in het land was bombastische muziek hoorbaar terwijl de mannen naar binnen liepen en plaats namen. De gezichten keken alle drie serieus en geconcentreerd voor zich uit. Geen enkele glimlach was te zien.

Terwijl het volume van de muziek afzwakte, nam de voorzitter het woord. 'We zijn hier vanavond bijeen gekomen om het recht recht te doen, om streng maar rechtvaardig te zijn. En u' de man kijkt nu recht de camera in 'zult ons daarbij helpen'. Op aangeven van een van de medewerkers van het televisieprogramma, barst de zaal uit in applaus.

Eric hoort, door de deur waar hij voor staat, hoe de zaal in applaus uitbarst. Een van de agenten fluistert iets in zijn microfoon en knikt naar zijn collega's. Aansluitend kijkt hij Eric aan en zegt 'Nog een minuutje'.

9

'Moet je dat nu zien, wat voor een show ze er van maken. Schandalig!' Hij sloeg met zijn rechtervuist op de tafel waar hij aan stond. Zijn collega partijleden zijn het deels met hem eens en blijven er rustig onder. 'Dat zal zo'n vaart niet lopen, Robbert' zegt Jitske, een van de jongere volksvertegenwoordigers, die nog maar enkele maanden geleden gekozen is. 'Dit is hoe het er vandaag de dag aan toe gaat' voegt ze er nog aan toe. Robbert draait zich naar haar om en bekijkt haar met een enorme boze blik op zijn gezicht. Hij citeert haar 'dit is hoe het er vandaag de dag aan toe gaat?' Waarna hij zijn blik door de zaal laat gaan, waar ze met nagenoeg alle volksvertegenwoordigers van hun progressieve partij samen zijn gekomen voor hun wekelijks overleg. Hierbij heeft een van hen de tv had aangezet om kort naar het begin van dit nieuwe programma 'Het Vonnis' te kijken. Het programma waar zelfs binnen hún partij verdeeldheid over bestaat. De groep die als Jitske van mening is dat een dergelijke benadering bij deze tijd hoort. 'Mensen willen zeggenschap' hadden de voorstanders gezegd. 'Zeggenschap, zeggenschap' had Robbert als fractievoorzitter gereageerd 'is mooi en wel. Ze moeten echter wel weten waar ze over mee willen praten. Dit is niet zoals op sociale media wat ongefundeerd roepen over van alles en nog wat. Dit gaat over de toekomst van mensen. Hebben jullie gehoord wat ik zeg? Ménsen godverdomme'. En ook toen had hij met een vuist op tafel geslagen, hetgeen toen net zo min als nu indruk had gemaakt. De helft van zijn fractie had tijdens de stemming in het parlement vóór het voorstel gestemd. Waarop Robbert zijn voorzitterschap had neergelegd. Dat hij toch nog deel uitmaakte van de fractie was omdat zijn naaste vrienden Hendrik en Peter-

Jan daar op aan hadden gedrongen. 'We hebben je nodig, Robbert' had Peter-Jan gezegd. 'Als je nu ook nog de fractie verlaat zal die geheel stuurloos worden en dat zal ook jij niet willen, daarvan ben ik overtuigd'. Zo hadden ze gedrieën een tijdje in stilte, ieder bij hun eigen gedachten en overpeinzingen in het fractielokaal gezeten. Robbert wist dat ze gelijk hadden, zijn vrienden. Toch voelde dit alles als een molensteen om zijn nek. Wanneer zelfs een progressieve partij als de hunne voor dergelijk volksvermaak kiest bij een serieus onderwerp waarbij het over recht en onrecht gaat, is zijns inziens het einde zoek. Hij behoorde met zijn vijfen-vijftig tot wat vandaag de dag 'generatie X' wordt genoemd. En hij was helemaal mee in het gebruik van digitale hulpmiddelen zoals computers en smartphones en het gebruik van verschillende sociale media. Wat hem daarbij absoluut niet beviel was dat het leek alsof men, wie men dan ook mocht zijn, enkel nog ergens vóór of ergens tégen kon zijn. Iets was zwart óf wit. Het leek wel alsof grijstinten niet meer bestonden. Net zo min als twijfels, alsof iedereen voor eens en voor altijd ergens voor of tegen was en dat nooit meer aan zou passen. Die manier van denken en leven daar kon hij moeilijk mee omgaan.

10

Eric is in alle stilte, begeleidt door de agenten, de zaal binnen geleid. Een deel van het publiek verwelkomt hem met boegeroep en gefluit, alles om hem duidelijk te maken niet populair te zijn. Spotlampen verblinden hem grotendeels. Pas nadat hij door twee agenten naar de tafel met het bordje 'Verdachte' is gebracht, kan hij de overige hoofdrolspelers zien, zoals de rechter. Recht voor hem op een verhoog. Het publiek wordt door medewerkers van het productiehuis, SterTV, dat dit tv-programma tot een succes dient te maken, tot stilte gemaand. En niet, zoals in een rechtszaal, door de rechter.

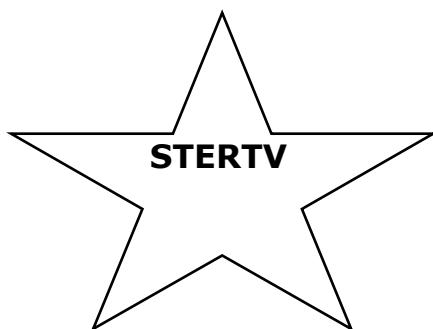

Het VONNIS

'Neemt u allen plaats' neemt de rechter het woord, waarna eenieder die nog niet zit, dit opvolgt. Zo ook Eric. 'Mijnheer Engels' richt de rechter zich meteen tot hem 'U staat onder verdenking van ontvoering en meervoudige verkrachting'. De rechter laat een korte stilte vallen, waarop de medewerkers van SterTV de toeschouwers opjatten tot afkeurend boegeroep en

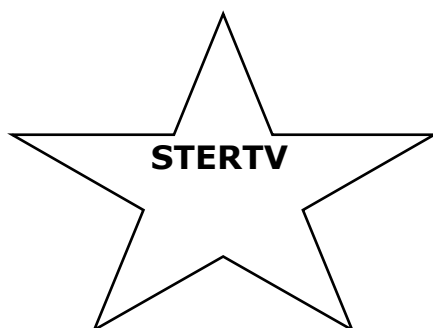
gefluit van korte duur. 'Bent u hieraan schuldig of onschuldig?' vraagt de rechter. Voordat Eric kan antwoorden wordt het publiek weer opgejut voor een volgende ronde van geroep en gefluit. 'Onschuldig' antwoordt Eric zachtjes. 'Wilt u opstaan en luid en duidelijk in de microfoon praten' reageert de rechter. Eric doet zoals gevraagd, staat op en buigt naar voren en beneden in de richting van de microfoon. 'Onschuldig!' zegt hij nu luid en duidelijk. En weer komen de medewerkers van SterTV in actie, waarop het publiek braaf reageert met boegeroep en gefluit. De rechter heeft Eric intussen met een handbeweging gevraagd weer plaats te nemen, hetgeen hij dan ook meteen doet.

'Officier' zegt de rechter zodra de zaal weer stil is, waarna deze opstaat en het zogenaamde requisitoir voorleest. 'Verdachte, Engels, Eric, Jozef is door mejuffrouw Ketelslegers, Juliane, Celine beschuldigd van ontvoering en meervoudige verkrachting'. Waarna hij uitgebreid ingaat op de misdaden die door de verdachte zijn gepleegd, waar en wanneer. Wanneer deze daarmee gereed is, vraagt de rechter wederom aan Eric of hij schuldig of onschuldig pleit. En ook nu antwoordt deze met 'Onschuldig'.

11

'Ziet er toch allemaal prima uit, niet?' vraagt Aanst, de Minister van Justitie aan zijn echtgenote, Mirjam, en twee dochters, Renate en Flore, waarmee hij samen live naar het programma kijkt. Hij ziet nu pas dat de drie vrouwen waarmee hij samen een gezin vormt hem met een blik aankijken, die niet meteen op goedkeuring lijkt. Hij weet dat zijn oudste dochter, Renate, die Rechten studeert en zelfs binnenkort afgestudeerd zal zijn, binnen de faculteit tot fel verzet op had geroepen tegen zijn plannen om burgers mee te laten oordelen over de wijze van bestraffing van misdadigers. En ook zijn echtgenote was niet meteen enthousiast over zijn idee geweest. Ook zij had, net als hijzelf en hun beide kinderen, een enorm gevoel van rechtvaardigheid. Enkel over de wijze waarop deze bereikt dient te worden, verschillen ze nogal van mening.

'Ik was in de Ardennen, edelachtbare, dat heb ik aan iedereen bij de politie en Justitie verteld. Met een tentje ben ik die week van de ene naar de andere plek getrokken. Ik heb de medewerkers van politie en Justitie op een kaart getoond waar ik overnacht heb en waar ze eventuele resten van kampvuren en slaapplekken hadden kunnen vinden. Drie verschillende personen heb ik dat verteld en getoond'. 'En?' vroeg de rechter. Eric kijkt hem vragend aan. 'Hebben ze die plekken gevonden?' 'Ik weet het niet, edelachtbare. Met mij heeft daar niemand meer over gesproken. Ik kan het zelfs niet terug vinden in de stukken die ik van het dossier ontvangen heb'. 'Bedoelt u te zeggen dat ze u misleiden?' 'Ik bedoel niets te zeggen, edelachtbare. Ik constateer enkel feiten'. De rechter knikt en stuurt een vragende blik naar de Officier van Justitie. Ook deze weet blijkbaar niet wat hij hiermee moet en trekt diens schouders op. De griffier is intussen in een vuistdik dossier gedoken, op zoek naar de genoemde gegevens. Nadat deze na enkele minuten zijn hoofd schudt, besluit de rechter de zitting tot morgen te schorsen.

13

De medewerkers van SterTV weten niet wat ze hiermee moeten, waarop Bart Aerendonck, de regisseur, hen oproept het publiek te laten applaudisseren en de bombastische muziek door de luidsprekers te laten schallen. Ondanks de onverwachte anticlimax. 'Wat is dit voor kut vertoning!' roept Aerendonck dan ook door zijn microfoon. 'Laat dit nooit meer gebeuren!' waarschuwt hij alle betrokkenen. 'Dit is anti tv en slecht voor mijn reputatie'.

14

Eric is naar de dichtstbijzijnde gevangenis gereden waar hij gedurende het proces zal verblijven en zit in zijn cel, niet wetend wat te vinden van hetgeen gebeurt is. Het was duidelijk dat de Officier van Justitie geen weet had van zijn trip naar de Ardennen omdat dit niet in het dossier op is genomen. Door wie niet? Waarom zouden politiemedewerkers dit willen verbergen? Spelen hier andere belangen een rol? Hij wil nu zo snel als mogelijk alsnog een advocaat als steun. Dat had hij voordat hij in zijn cel was aangekomen reeds aan de cipier laten weten. Die dit binnen korte tijd aan zijn directeur, Leon Janssen, heeft laten weten.

Deze heeft daarop contact op genomen met Robbert Valckx, waarmee hij sinds zijn jeugd jaren goed bevriend is. Nu deze geen fractievoorzitter meer is, kan die, neemt hij aan, in deze zaak als advocaat optreden. Valckx is zo'n dertig jaar actief in zijn eigen kantoor, dat hij jaren geleden van zijn vader over had genomen. Janssen weet precies hoe Valckx over dit tv-programma denkt, daar hebben ze onlangs nog bij een pint bier uitgebreid over gesproken. Ooit, lang geleden hebben ze beiden rechten gestudeerd en verbleven ze samen in dezelfde studentenflat. Vele uren hebben ze samen gestudeerd, gefilosofeerd en gefeest. Alles dat je als student nu eenmaal deed. Uiteindelijk ging de een in de zaak van diens vader werken en de ander het gevangeniswezen in. Waarbij ze zo veel als mogelijk contact met elkaar hebben gehouden en ze, zoals onlangs, samen gingen eten.

15

'Zo kunnen we geen tv maken en geld verdienen' roepend, stormt Aerendonck de kleedruimte van de drie gerechtsdienaren binnen, nadat hij zonder te kloppen de deur open heeft geduwd. De drie mannen kijken hem, met alle drie hun kop koffie nog in hun handen, geschrokken aan. Terwijl ze nog naar de deuropening kijken, zien ze daar nog iemand aan komen, Jos van Schendel, de producent. Ze menen aan diens blik enige gêne waar te kunnen nemen voor het gedrag van de regisseur, desondanks onderneemt die niets. 'En?' roept Aerendonck. Hierbij houdt hij zijn beide armen gespreid, wachtend op antwoorden. 'Wat en?' vraagt de man die tijdens de rechtszaak de rechter van de drie is. 'Je zult het toch met me eens zijn' steekt Aerendonck van wal 'dat dit zo niet kan'. Hij ziet hoe de man diens schouders optrekt. 'Dat gaat soms zo' antwoordt deze. 'Dat gaat soms zo? Dat gaat soms zo?' herhaalt de regisseur die opmerking, vragend. 'En waarom moet dat net nu? Terwijl we een tv programma hebben? Waarin we zeven reclameblokken gepland hadden. Waar geld, zeer veel geld voor betaald zou worden. Dit is prime time man! Weet je wel hoeveel ons dit gaat kosten?' Het is voor alle aanwezigen duidelijk dat dit de regisseur hoog zit. Ook Van Schendel kan enkel maar goedkeurend knikken en hem bijstaan. 'Klopt helemaal, Bart. Dit had niet mogen gebeuren. En de heren zullen ons beslist beloven dat dit ook nooit meer zál gebeuren. Is het niet, heren?' De drie mannen kijken elkaar kort aan, waarna het wederom de rechter is die het woord neemt. 'Luister' zegt hij, terwijl hij zijn handen voor zijn buik in elkaar schuift en zijn rechter been over het linkse legt. 'Wij zijn verantwoordelijk voor een juist verloop van de rechtszaak én het recht'. Hij zwijgt even en ziet hoe zijn

collega's instemmend knikken. 'En het was mij al snel duidelijk dat wij' en nu wijst hij naar zijn beide collega's 'niet over alle informatie beschikken, die we nodig hebben om het recht op een juiste wijze te doen gelden. Ik kan dan niet anders dan ingrijpen'. Hij ziet dat de regisseur iets wil zeggen en heft zijn rechter hand op om dit te voorkomen, hetgeen blijkt te werken. 'Tv of niet, geld of niet' gaat hij verder 'recht moet vóór alles gaan'. Iedereen ziet hoe het gezicht van Aerendonck nog steeds een boze blik toont. Hij kijkt naar zijn collega Van Schendel en nodigt die uit iets te zeggen. 'Zeg jij nu ook eens iets, Jos'. Deze trekt zijn schouders op en zegt 'Ik zal de Minister bellen en zorgen dat dit nooit meer kan gebeuren'. De regisseur draait zich om en verdwijnt woordloos door de deuropening. De producent kijkt de drie mannen aan en zegt 'Toch? Dit zal toch nooit meer gebeuren?' Hij ziet dat hij geen bevestiging zal ontvangen waarop ook hij de ruimte zwijgend verlaat.

16

'Valckx'. 'Leon hier, zeg heb je even tijd?' 'Ook goede avond zeg, zeker dat. Vertel op, wat kan ik voor je doen?' 'Zou jij Eric Erkens als advocaat willen vertegenwoordigen?' Stilte vult de ruimtes waarin de twee mannen zich bevinden. Leon hoort zijn vriend ademen, hij neemt aan dat die nadenkt en de voors en tegens tegen elkaar afweegt. 'Uhm' hoort hij dan ineens. 'Dat neem ik wel aan, ja, dat ik dat kan'. 'Er zijn geen tegenstrijdige belangen met je politieke carrière in het spel?' 'Mijn politieke carrière heeft onlangs al een ferme knauw gekregen, zoals je weet. Dat zal niet zo gauw een probleem zijn, naar ik aan neem'. 'Bedoel je te zeggen dat er wel iets anders voor problemen zou kunnen zorgen?' 'Tja, weet je'. Hij voegt een korte stilte in. 'Hoe kan ik dat het beste verwoorden?' 'Gewoon, door te zeggen wat je denkt en voelt, zoals wij dat altijd tegen elkaar doen'. Robbert glimlacht niet hoorbaar voor Janssen. 'Je weet hoe ik over dat tv-programma denk, toch?' Zijn vriend humt. 'Tegelijkertijd heb ik net in dát programma vernomen dat er iets achter gehouden is, hetgeen de verdachte op achterstand plaatst, zeg maar'. 'En dan verwoordt je het nogal netjes en voorzichtig voor jouw doen' reageert de leidinggevende uit de gevangenis. Waarop Robbert een lach niet kan onderdrukken. 'Waar Leon, helemaal waar'. 'Dus zeg je ja?' vult deze Leon aan. 'Inderdaad, dat doe ik, ja. Ik zeg ja'. 'Kun je dan zo meteen nog naar hier komen, naar de gevangenis De Cirkel?'

17

En zo komen de twee jeugdvrienden Robbert Valckx, advocaat, en Leon Janssen, werkzaam als directeur in de gevangenis De Cirkel, aan bij de celdeur van Eric Erkens, verdachte in de zaak die door SterTV in het tv-programma 'Het Vonnis' aan de bevolking voor wordt gelegd om vonnis over te spreken én de strafmaat mee te bepalen.

'Kom binnen' zegt Eric, waarna Robbert de cel binnen stapt en de deur achter hen sluit. Als eerste laat hij Eric een formulier invullen en ondertekenen waarin beiden overeenkomen dat Robbert tijdens de strafzaak die Justitie tegen Eric heeft aangespannen, als juridisch adviseur en vertegenwoordiger op zal treden. Voordat ze verder ook nog maar een woord wisselen, belt Robbert de Officier van Justitie persoonlijk, deelt hem deze samenwerking mede en stuurt hem aansluitend foto's van de overeenkomst, gemaakt met zijn smartphone. Enkele minuten later ontvangt Robbert een pdf-bestand van de Officier van het totale dossier. 'Je zult zien' had de Officier gezegd 'dat er niets over een reis naar de Ardennen in terug te vinden is. Ook niet in de transcripten van de verhoren. Wie liegt of iets verbergt weet ik niet'.

18

'Ik dacht dat we dit gemakkelijk zouden kunnen afhandelen, die hele zaak bedoel ik. Zodat we goede tv konden maken, sensationele zelfs. Waardoor de reclames voor goud geld verkocht konden worden. Dit gaat ons een hele boel geld kosten Huub, echt een hele boel. Als dit altijd zo gaat, zoek je maar iemand anders om dit uit te zenden'. Van Schendel ging nogal tekeer tegen de Minister. Dat gesprek moest hij zelf voeren en kon hij niet aan een regisseur over laten. En zeker niet aan een boze Aerendonck. De Minister, Aanst, heeft nog niet geantwoord, enkel maar geluisterd. En nu, nu Van Schendel ook zwijgt, valt er een lange stilte. Die ongemakkelijk begint te voelen. 'Huub?' vraagt Van Schendel. 'Ja ja, ik ben er nog. Ik denk na over hoe we dit op kunnen lossen'. 'Je hebt gehoord wat ik je verteld heb wat die rechter zei. Het ging over het recht en dan doen geld en tv-reclame er niet toe. Wat vindt jij daarvan?' 'We zullen een gulden middenweg moeten zien te vinden. Iets waar onze regering al jaren zeer goed in is. Liberaal en ook rechtvaardig. Geloof me nu maar, dat komt goed, Jos'. 'Nou, ik ben benieuwd' reageert zijn gesprekspartner. 'Je weet dat we morgen aflevering twee uitzenden, toch?' 'Ja ja, dat weet ik. Geloof me nu maar, dat komt goed. De verdachte heeft er eindelijk voor gekozen een advocaat te nemen'. 'Wat? En jij vindt dat goed? Bemoeilijkt dat de zaak niet?' 'Nee hoor. Zijn advocaat komt uit de politiek, dus die weet hoe de vork in de steel zit. Geloof me nu maar, dat komt goed'. 'Hoe heet die dan, die advocaat? Ken ik die?' 'Robbert Valckx'. 'Pardon! Valckx, maar die was toch faliekant tegen het tv-programma'. 'Precies, klopt. Zo zie je maar weer hoe politici met de wind mee kunnen draaien. Het zal hem beslist geen windeieren leggen. Ik

vertrouw erop dat het probleem van vandaag morgen opgelost is'.

19

'Hubert, wat is gebeurd?' vraagt de Minister-President, terwijl ze samen in zijn kantoor in het Torentje zitten. 'Je zult begrijpen dat ik me niet telkens met een tv-programma kan bemoeien. Er zijn belangrijkere en échte staatszaken aan de orde'. Aanst begreep de boodschap, die de MP hem daarmee overbracht, luid en duidelijk: Niet klooiën en aanmodderen, oplossen die zaak. Hij knikte dan ook vol begrip en liet hem weten dankbaar te zijn dat hij op zo'n korte termijn tijd voor hem had kunnen maken. 'Hij heeft geen gebruik gemaakt van ons aanbod'. 'Mmm' zei de MP enkel. 'We hadden hem heel duidelijk laten weten dat het allemaal maar show was, waar hij een belangrijke rol in had te spelen. Tevens was die rol klein, indien hij het zo zou aanpakken zoals wij hem gezegd hadden. En net dat deed die niet. Nee, hij begon over zijn week in de Ardennen, die we net niet in het dossier op hadden genomen. Des te sneller werd hij schuldig verklaard en veroordeeld, waarna we de volgende rechtszaak aan konden kondigen en weer reclameblokken konden verkopen. Waarna we hem zo snel als mogelijk vrij zouden laten'. De MP knikte. En zei 'Precies zoals we laatst af hadden gesproken'. 'Klopt, het probleem was dat hij dat op papier wilde met een handtekening van mij of jou eronder'. Nu keek Hoofs, de MP, hem weer aan. 'En omdat hij die niet kreeg?' Hij maakte de zin niet verder af. De Minister van Justitie knikte en humde. 'En waarom heb je hem een dergelijk papier niet laten zien?' 'Maar dat heb ik. Hij wilde dat ik hem dat meteen zou overhandigen. Je zult begrijpen dat ik dat niet kon laten gebeuren. Wie weet aan wie hij dat zou tonen, nu of later. Nee Jan-Willem, dat weet je zelf, dat kon niet'. Weer knikt en humt de Minister-President. 'En nu?' vraagt die. Aanst staat op en gaat voor een van

de ramen staan en kijkt over de Hofvijver heen, die vol zit met eenden en enkele zwanen. Erlangs wandelen zoals haast altijd veel toeristen. Enkelens voeren de eenden. Anderen bekijken, zittend op een van de banken, de stadsgids op zoek naar de volgende bezichtiging of busronddrit. Hij draait zijn rug naar de buitenkant toe en leunt tegen de marmeren vensterbank. 'Valckx, weet je nog, die laatst het voorzitterschap van zijn fractie neer heeft gelegd omdat hij moeite met het tv-programma heeft?' Weer ziet hij hoe zijn leidinggevende en vriend knikt. 'Die gaat onze verdachte bij staan en verdedigen'. Hoofs gaat nu rechter in zijn stoel zitten. 'Echt? Is die van gedachte veranderd, dan?' Aanst trekt zijn schouders op. 'Zou hij dan toch ook maar gewoon een politiek beest zijn, dat met de wind mee draait wanneer het uit komt?' Deze vraag blijft voorlopig tussen hen in hangen.

20

Robbert heeft intussen zowel gisteren, vlak na de uitzending en ook vandaag telkens ruim een uur met zijn nieuwe cliënt, Eric Erkens, gesproken. Tijdens beide gesprekken én het lezen van het volledige dossier, is hem duidelijk geworden dat het zo goed als onmogelijk lijkt te zijn dat de beschuldigde daadwerkelijk mejuffrouw Ketelslegers heeft ontvoerd en verkracht. Politie en Justitie kunnen geen enkel fysiek bewijs tonen dat hem in de buurt van die jonge vrouw plaatst. Ook is op de door haar aangewezen plek waar ze vast werd gehouden en meermaals werd misbruikt, geen enkel DNA-spoor van hem gevonden. Van het slachtoffer was dat daar wel gevonden, samen met DNA van een onbekend persoon. Bovendien zijn er geen sporen van geweld, zoals bloed of bijvoorbeeld kapotte kleding gevonden. Volgens hem heeft de vrouw dit verzonnen om een ontmoeting met een voor hen nog onbekende, te verdoezelen. Een ontmoeting die waarschijnlijk door beiden was goed gekeurd, echter niet bij hun respectievelijke partners bekend mocht geraken. Waarna de ontvoering en verkrachtingen werden verzonnen.

Op dit moment bevindt hij zich in de wachtkamer van het politiekantoor waar deze misdaad onderzocht is. Hij wacht totdat de behandelende inspecteurs, Michael Rooikens en Marie-Ann Brackford, een voormalige Jamaicaanse waar hij reeds eerder, bij een andere zaak kennis mee had gemaakt, tijd voor hem hebben. Wanneer de deur open gaat, ziet hij een goed uitziende man, gekleed in een grijs linnen kostuum, van een jaar of vijftig begeleidt door Marie-Ann. 'Rooikens, zeg maar Michael' zegt de man wanneer hij hem een hand aanbiedt, die hij schudt. Ook de nog steeds jong

uitziende en waarschijnlijk intussen toch ook de vijftig genaderde of gepasseerde vrouw met roots in Jamaica, ook nu weer in een kleurrijke jurk gekleed, groet hem met een handdruk. 'Leuk je weer te zien, Robbert' zegt ze. 'Helemaal mee eens' antwoordt hij. 'Alleen jammer van de aanleiding' zegt hij er meteen achteraan. 'We gaan even buiten frisse lucht halen, oké?' deelt Rooikens hem mede. 'Om zo ongestoord als mogelijk met elkaar te praten' vult zij aan. Bij het zien van zijn verbaasde blik zegt Michael nog 'Ook hier hebben de muren oren'. 'Oh, oké' is het enige dat hij daarop kan zeggen. Zwijgend verlaten ze het politiekantoor en ook tijdens de eerste vijf minuten van hun wandeling zegt niemand iets. 'Kijk' zegt zij dan terwijl ze wijst 'daar dat park. Laten we daar op het terras van het restaurant een plek aan de rand zoeken'. Zodra ze allen plaats hebben genomen, zegt Robbert 'Mag ik zeggen dat ik dit een vreemde zaak vind? Dat we een politiekantoor moeten verlaten om een veilige en ongestoorde plek voor een gesprek tussen politiemedewerkers en een advocaat te vinden?' Beiden knikken. 'Jij mag dat zeker vinden. Wij vinden dat ook'. 'Oh, uhm'. Meer weet hij even niet te zeggen en doet er dan ook het zwijgen toe. Mede in de hoop dat zij hem in zullen lichten over het hoe en waarom ze nu in een park zitten.

21

De echtgenote van de Minister van Justitie, Mirjam en hun twee dochters, Renate en Flore, zitten samen in datzelfde restaurant aan de rand van het park in de nabijheid van het centrum van hun woonplaats. Ze vieren alvast een klein beetje de twintigste verjaardag van Renate, waarvoor komend weekeinde nog een enorm feest zal volgen. Vandaag echter is het daadwerkelijk twintig jaar geleden dat Mirjam haar eerste kind ooit, gebaard heeft. Ze vindt het daardoor ook voor haar een feestdag. Haar echtgenoot en de vader van de twee dochters, heeft, zo weet ze na al die jaren, toch nooit tijd voor zulke kleine maar o zo belangrijke momenten in het leven. Het zou haar dan ook niet verbazen – en ze heeft hem dit al zo vaak gezegd – wanneer hij ooit terug zal kijken op zijn leven dat hij dit een gemis zal vinden waar hij ontzettende spijt van zal hebben. 'Meiden' zegt ze terwijl ze haar glas met champagne – echte – opheft. 'Op ons'. 'Op ons' reageren haar twee dochters in koor. Deze toost bezigen ze gedrieën al sinds vele jaren. Al zo lang de meisjes zelf een plastic beker vast konden houden. Mirjam heeft geleerd dat het leven voor vrouwen, ook in het vrije en rijke Westen niet net zo vanzelfsprekend is als voor mannen. Daarom ook dat ze er bij haar dochters altijd op heeft gehamerd zo zelfstandig als maar mogelijk is, te zijn. Ook wanneer ze zouden willen kiezen voor het moederschap en/of ervoor kiezen huisvrouw te zijn. Ook dan is zelfstandig zijn én vrij zijn essentieel in het leven. 'Denk eraan' heeft ze al vele malen aan haar kinderen gezegd 'er is niemand anders die jullie leven leeft. Dat zijn enkel jullie zelf. Jullie keuzes doen er toe en niet die van iemand anders'. Daarom ook dat ze zo blij is met de studiekeuzes van beiden. Naast Renate die rechten

studeert, is Flore bezig met de studie psychologie. Allebei studeren ze aan dezelfde universiteit waar zelfs de opleiding rechtspsychologie mogelijk is. En die ze allebei mogelijk nog afsluitend, na hun masteropleiding, zullen volgen.

'Was dat net niet die Valckx, die daar voorbij liep met die man en die vrouw?' 'Oh, echt, niet gezien' antwoordt haar moeder. Flore staat op en gaat dicht achter het glas van het grote raam van het restaurant waarboven in grote letters *PARKZICHT* staat, naar buiten kijken, waar ze ziet dat de drie aan een tafel op het terras plaats nemen. 'Nou kijk dan'. Beide vrouwen komen achter haar staan en zien dezelfde scène als de jongste van het drietal. 'Oh' zegt haar moeder ineens. 'Dat zijn twee inspecteurs van de politie. Die waren laatst bij ons thuis voor overleg met jullie vader'. 'Oh? En wat doen die met die politicus?' vraagt Flore. 'Geen idee' is het enige dat haar moeder daarop kan antwoorden. Renate heeft intussen in alle stilte enkele opnames met haar telefoon gemaakt, die ze al aan een van haar beste vrienden, Joël, die zo af en toe iets bijverdiend door artikelen voor het provinciaal dagblad te verzorgen, door heeft gestuurd.

‘Valckx met twee politiemensen. Speelt die dubbel spel? Is zogenaamd tegen tv-programma. Wat doet die met inspecteurs?’ Aldus de tekst op de persoonlijke account van Joël die hij bij Twitter bij twee foto’s, die hij van Renate heeft ontvangen, plaatst. Voordat Joël of iemand anders het door heeft, gaat deze post viraal. Er wordt massaal, vooral negatief, op gereageerd. Ook wordt die geretweet, voorzien van, ook nu weer, negatief commentaar. Valckx zelf en de twee inspecteurs van de politie weten nog van niets en zitten redelijk ontspannen met elkaar te keuvelen.

23

'Jullie vertellen mij dus' zo vat Valckx het gesprek tot nu toe samen 'dat jullie van de Minister van Justitie persoonlijk' hier zwijgt hij even waarbij hij hen een voor een strak aankijkt. Een blik die ze allebei met een knik beantwoorden. 'Bij hem thuis, zelfs'. Ook nu weer die blikken over en weer, gevolgd door dezelfde bevestigende knik. 'Van die Minister hebben jullie dus, terwijl jullie bij hem thuis, via de achterdeur binnen zijn gegaan, de opdracht gekregen ervoor te zorgen dat de verdachte in die zaak, Eric Engels, tijdens de rechtszaak, die live op tv wordt uitgezonden, nooit en ik herhaal, helemaal nooit over zijn alibi zou beginnen'. Weer knikken ze. 'Zouden jullie dit asjeblieft willen bevestigen door hardop ja of dat klopt te zeggen, zodat dat óók op wordt genomen. 'Ja, dat klopt' zegt zij meteen, terwijl ook hij, na nog kort getwijfeld te hebben 'Ja, dat klopt' zegt. Valckx zwijgt nog even en vraagt dan 'Nog iets drinken? Koffie of iets anders?' Nadat ze allebei 'Koffie is oké' en 'Voor mij ook' hebben geantwoord, steekt hij een arm in de hoogte waarna hij bij een van de medewerkers drie koffie bestelt. Zodra deze bezorgd is en ze die al dan niet van melk en suiker hebben voorzien, steekt Robbert weer van wal. 'Tevens moesten jullie de verdachte Engels vertellen dat dit allemaal enkel show was voor het tv-programma, zodat ze ook bij de volgende afleveringen voldoende reclameblokken zouden verkopen. Want, zo had de Minister jullie verzekerd, hij zou meteen vrij gelaten worden, zodra het programma gedaan zou zijn en hij weer naar de gevangenis gereden zou worden. Onderweg zou hij bij een station afgezet worden. Is dat allemaal nog steeds juist?' Ook nu weer bevestigen beide inspecteurs dit mondeling. 'Hij zag dat echter totaal niet zitten' vulde zij nog aan. 'Dat is toch